

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 декември 2022 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: ноември 2022 година

- **Паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})**, во ноември 2022 година, оствари месечен раст од 1,8%, главно заради зголемените депозитни пари и краткорочните депозити, а во помал дел и заради растот кај долгорочните депозити до две години. Годишниот раст изнесува 5,4% и во поголем дел произлегува од повисоките краткорочни депозити, при дополнителен позитивен придонес и на депозитните пари, а во услови на забележан пад на долгорочните депозити до две години.
- Во ноември, **вкупните депозити³**, се зголемија за 1,7% на месечно ниво и речиси во целост е одраз на растот на депозитите на корпоративниот сектор. Анализирано на годишно ниво, вкупните депозити забележаа раст од 5,0%, којшто во услови на зголемување на депозитите кај двата сектора е поизразен кај секторот „домаќинства“.

Табела 1. Парична маса и вкупни депозити на недржавен сектор⁶

	состојба (во милиони денари)			годишна промена (во %)					месечна промена (во %)				
	12.2021	10.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022
Парична маса М4	521,005	522,777	531,157	7.0	2.8	1.4	2.9	4.6	2.6	-1.7	0.5	0.8	1.6
Парична маса МЗ	474,753	477,913	486,326	8.8	4.0	2.3	3.7	5.4	2.9	-1.8	0.7	0.9	1.8
од кои:													
Готови пари во оптек	44,480	43,315	43,329	1.8	-1.4	0.0	-0.7	1.2	3.9	-1.3	1.3	-0.3	0.0
Депозитни пари	177,716	176,224	180,709	10.5	0.8	-0.5	3.1	5.7	3.9	-4.4	1.0	2.4	2.5
Краткорочни депозити	200,811	209,084	212,514	12.2	11.8	10.3	8.9	8.7	2.7	0.8	0.4	-0.3	1.6
Долгорочни депозити до две години	51,746	49,289	49,775	-1.9	-8.5	-14.8	-9.3	-4.7	-0.9	-3.6	-0.2	1.9	1.0
Вкупни депозити	468,649	470,940	479,109	7.8	3.5	1.8	3.4	5.0	2.7	-1.7	0.4	0.9	1.7
од кои:													
Корпоративен сектор	137,557	129,959	138,036	11.6	3.9	-4.8	0.4	4.3	3.9	-2.4	-0.2	1.5	6.2
Во денари	92,116	89,302	93,477	6.7	-2.7	-7.3	2.6	4.3	2.8	-4.2	0.9	3.1	4.7
Во странска валута	45,441	40,657	44,559	23.2	19.4	0.8	-4.2	4.2	6.3	1.1	-2.5	-1.7	9.6
Домаќинства	305,407	314,479	314,558	7.1	3.9	5.2	5.3	5.3	2.2	-1.8	1.0	1.1	0.0
Во денари	151,822	145,607	146,105	0.5	-7.1	-6.2	-5.8	-1.3	2.5	-4.8	0.3	1.4	0.3
Во странска валута	153,585	168,872	168,453	14.4	16.1	17.8	17.1	11.8	1.9	1.1	1.7	0.8	-0.2

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

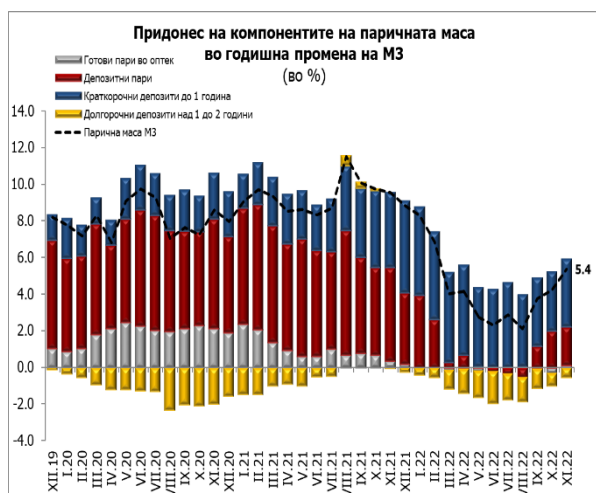
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните кредити**⁴, овој месец, бележат месечно зголемување од 0,4%, како резултат на зголеменото кредитирање на двата сектора, со изразен придонес на секторот „домаќинства“. Годишниот раст изнесува 9,6% и произлегува од повисокото кредитирање на двата сектора, коешто е изразено кај корпоративниот сектор.

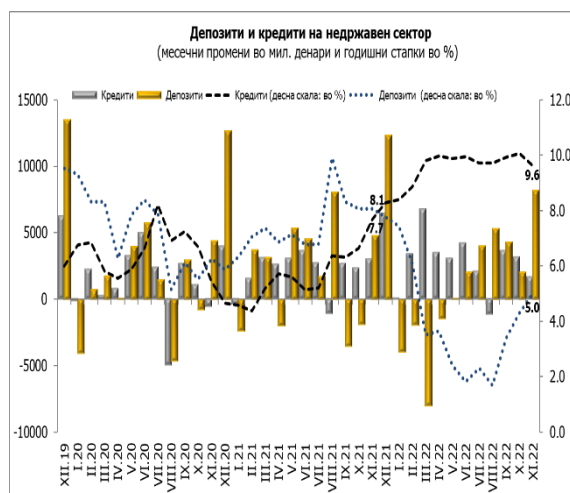
Табела 2. Вкупни кредити^{5,6} на недржавен сектор

	состојба (во милиони денари)			годишна промена (во %)					месечна промена (во %)				
	12.2021	10.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022
Вкупни кредити	386,884	415,484	417,121	8.3	9.8	10.0	9.9	9.6	1.7	1.7	1.0	0.9	0.4
<i>од кои:</i>													
Корпоративен сектор	184,675	200,238	200,679	8.7	11.9	12.4	12.6	12.1	3.1	2.4	1.1	1.1	0.2
Во денари	114,622	118,173	118,264	11.6	14.3	11.9	9.3	6.9	3.6	1.8	-0.2	0.9	0.1
Во странска валута	70,053	82,065	82,415	4.3	8.3	13.3	17.6	20.5	2.5	3.3	3.3	1.5	0.4
Домаќинства	200,249	213,137	214,265	7.8	7.9	7.7	7.6	7.5	0.4	1.1	1.0	0.7	0.5
Во денари	113,317	119,234	119,461	7.9	7.8	7.7	6.8	5.7	0.3	1.1	0.8	0.4	0.2
Во странска валута	86,932	93,903	94,804	7.6	8.0	7.6	8.5	9.8	0.7	1.1	1.2	1.0	1.0

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

⁴ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година од билансна во вонбилансна евиденција. Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик започна да се применува од 1 јули 2019 година, со што ефектот од споредбената основа се исцрпи во јули 2020 година. Оттука, разликите во годишните стапки на промена на кредитите со и без ефектот од извршените отписи се незначителни, поради што од августовското соопштение натаму овие споредби се прекинуваат.

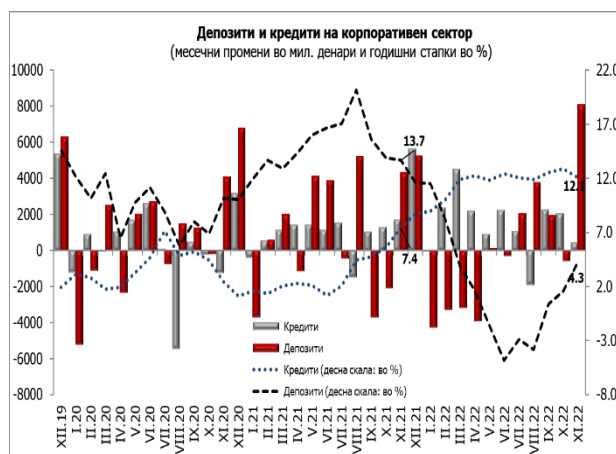
⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 година па наваму се под влијание на мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

⁶ Податоците за монетарните агрегати, како и вкупните депозити и кредити заклучно со август 2020 година, не ги вклучуваат податоците за една банка на која во август 2020 година ѝ е укината дозволата за основање и работење и е отворена стечајна постапка.

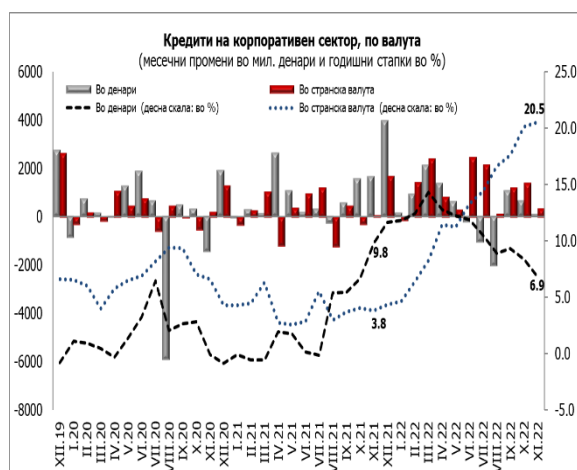
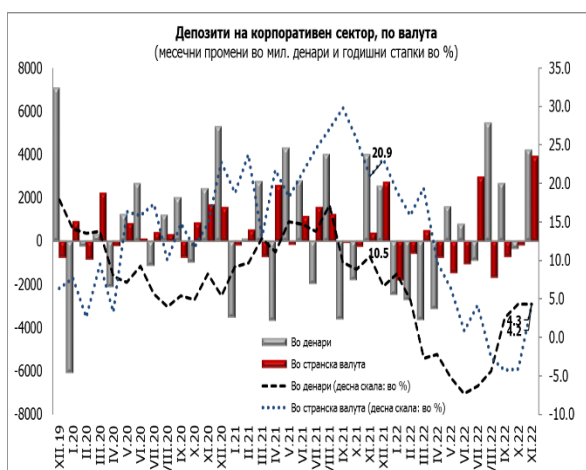
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

- Вкупните **депозити на корпоративниот сектор**, во ноември, бележат месечен раст од 6,2%. Нагорната промена главно се објаснува со зголемените депозитни пари и краткорочните депозити во странска валута, при мал позитивен придонес и на останатите компоненти. Во споредба со ноември минатата година, депозитите на корпоративниот сектор се зголемија за 4,3% како резултат на повисоките краткорочни депозити во странска валута и депозитните пари, при дополнителен позитивен придонес и на краткорочните депозити во денари, а во услови на пад на долгорочните депозити во странска валута и во денари.
- Во ноември, **кредитите на корпоративниот сектор**⁸ остварија мал раст од 0,2% на месечна основа, при годишен раст од 12,1%, којшто се должи на растот на кредитирањето во денари и во странска валута, којшто е поизразен кај кредитите во странска валута.

Извор: НБРСМ.

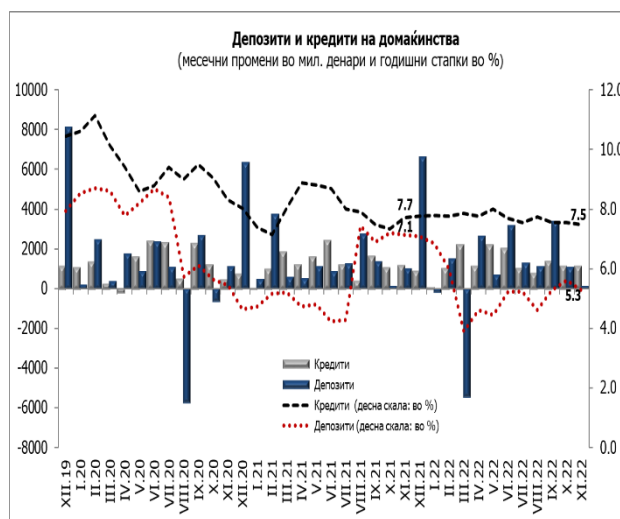
⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а во согласност со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамките на странската валута.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

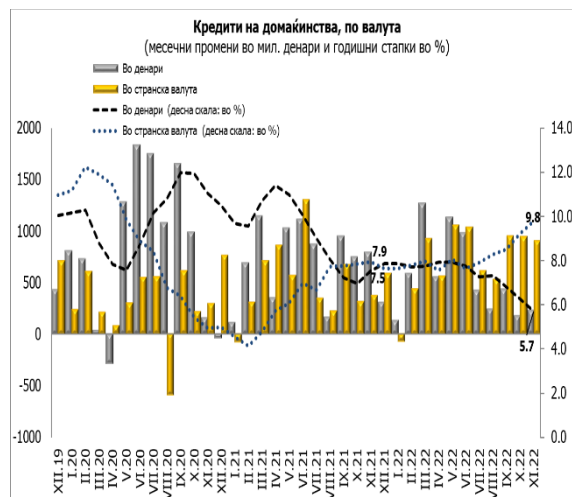

Извор: НБРСМ.

- **Депозитите на домаќинствата**, во ноември, се непроменети на месечна основа. Годишниот раст од 5,3% во најголем дел е резултат на зголемените краткорочни депозити во странска валута, при дополнителен позитивен придонес и на депозитните пари и долгорочните депозити во странска валута, а во услови на остварен пад на долгорочните и на краткорочните депозити во денари.
- Овој месец, **кредитите на домаќинствата**, забележаа раст од 0,5% на месечно ниво, што во поголем дел се објаснува со зголеменото кредитирање во странска валута. На годишно ниво, кредитите на домаќинствата се зголемија за 7,5%, под влијание на растот на кредитите во денари и во странска валута, со поизразен придонес на кредитите во странска валута.

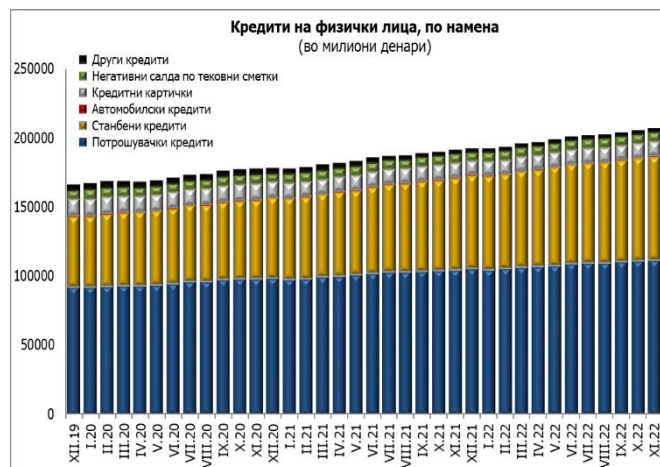
Извор: НБРСМ.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и на самостојните вршители на дејност.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена¹⁰

	состојба (во милиони денари)			годишна промена (во %)					месечна промена (во %)				
	12.2021	10.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022	12.2021	3.2022	6.2022	9.2022	11.2022
Потрошувачки кредити	105,797	111,258	111,767	7.2	7.0	6.7	6.7	6.6	0.9	1.0	1.1	0.8	0.5
Станбени кредити	67,353	74,209	75,021	15.5	15.8	14.9	12.9	12.9	1.4	1.5	1.1	0.9	1.1
Автомобилски кредити	328	337	359	-0.1	-0.6	6.2	0.8	9.1	-0.2	1.2	-0.9	-0.5	6.3
Кредитни картички	10,253	10,418	10,421	-8.5	-4.1	-2.1	-0.1	0.8	-0.8	0.7	0.7	-0.1	0.0
Негативни салда по тековни сметки	5,907	6,466	6,642	1.5	0.7	1.5	0.0	1.6	-9.6	1.1	0.6	-2.0	2.7
Други кредити	2,611	2,265	2,222	-32.5	-32.9	-35.8	-17.1	-17.1	-2.6	-2.3	-1.4	-1.2	-1.9

Извор: НБРСМ.

- Во ноември, според намената на кредитите одобрени на физичките лица, најзастапените категории – **потрошувачките и станбените кредити**, забележаа месечно зголемување од 0,5% и 1,1%, соодветно, додека годишните стапки на раст изнесуваат 6,6% и 12,9%, соодветно. **Автомобилските кредити** остварија месечен и годишен раст од 6,3% и 9,1%, соодветно. Кредитите одобрени на **кредитни картички** се непроменети на месечно ниво, додека годишниот раст изнесува 0,8%. Во ноември, **негативните салда на тековните сметки**, забележаа месечен и годишен раст од 2,7% и 1,6%, соодветно, додека кредитите одобрени врз **други основи** се намалени за 1,9% и 17,1% на месечна и на годишна основа, соодветно.

¹⁰ Во октомври 2022 година, е направена ревизија на податоците за потрошувачки и автомобилски кредити, за периодот септември 2018 година – јули 2022 година, според новодобиените податоци од известувачите.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspix

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 20 јануари 2023 година (референтен пресек заклучно со декември 2022).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3108 430 или 02/3215-235 лок. 108/110.